

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

כח השפעת הדיבור

אהבתו אותו. בוודאי שהשני דרגתו יותר גדולה ועצומה כי אהבת המלך תקועה בליבו. והנה ביום הכיפורים אמנם קידשנו את אברינו על ידי עינוי הצום ושבתו בתשובה אמיתית אל בוראנו, אך תשובה זו הייתה מתוך יראה ופחד. אלו היו ימים נוראים שספרי חיים ומתים פתוחים לפני הקב"ה ופחדנו מאימת הדין לכן שבנו בתשובה כדי שנזכה להחתם לחיים טובים ולשלום. אולם לאחר יום הכיפורים שכבר פחד ימי הדין ומוראם הם מאחרינו מבקש הקב"ה מאיתנו לעלות עוד דרגה ולעשות מעתה תשובה מתוך אהבת ה' מתוך שמחה ותשוקה להתקרב אל ה' יתברך. וימי חג הסוכות הם המתאימים לכך שהם ימי שמחה כמזאת התורה "ושמחת בחגיך" לכן מקדשים אנו שוב פעם את אברינו על ידי נטילת ארבעת המינים ונענועם, אלא שהפעם היא קדושה מתוך אהבת ה', תשובה מאהבה והתקרבות אל הקב"ה ולא רק מתוך יראה.

כח הדיבור שהטביע הקב"ה בברואיו יש בו ממש וטמון בתוכו כח השפעה עצום ואינו רק כפספסטי דברים בעלמא. כיום עם התפתחות הטכנולוגיה המתקדם יש יותר הבנה לדבר זה, ורואים בחוש עד כמה השפעת הדיבור גדולה היא ובכחה לשנות דברים. כיום בדיבור בלבד יכול האדם להתניע את מכוניתו, ובהזכרת שם ליד מכשיר הפלאפון וכבר המספר מתחייג מאליו. וכך הוא ג"כ ברוחניות. גם בני ישראל כשעמדו בהר סיני נאמר (שמות כ' י"ח) "וכל העם רואים את הקולות". אנו רגילים לשמוע קולות אולם עם ישראל ראו קולות כי גם בקול יש ממש והם פועלים את פעולתם. בבריאת העולם נאמר (בראשית א' ג') "ויאמר אלוהים יהי אור והיה אור" הקב"ה ברא את עולמו על ידי כח הדיבור בלבד. וכך אמר דוד המלך ע"ה (תהילים ל"ג ו') "בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם", מכאן שיש השפעה עצומה בכח הדיבור וכבר בעצם דיבורו הפעולה מתבצעת.

אם כן על ידי נטילת ארבעת המינים זוכה האדם לתשובה שלימה מאהבת ה' ברוך הוא, מלבד התשובה מיראה שעשה כבר בימי הדין. וכבר הזכרנו שגם עצם הטייחה בהשגת ארבעת המינים שיהיו בהידור ורכישתם בממון רב, מעשים אלו כבר מרוממים את האדם ומעלים את היראת שמים שבתוכו, ואהבת ה' מתווספת בו על ידי כך.

יום קדוש וטהור עבר עלינו והוא יום הכיפורים הגדול והנורא, ואמרו חז"ל (כריתות ז') שדעת רבי ש"עיצומו של יום מכפר". הקב"ה ברא קדושה עצומה ביום זה שאם אך רק יזכיר האדם ביום זה את המילה 'כיפור' וכבר יחשב לו הדבר כמחילת עוונות. מדוע? מפני שעצם הזכרת המילה 'כיפור' כבר חלה השפעה אדירה בנשמתו ושינוי לטובה כבר התחולל בתוכו. זהו כוונת חז"ל עיצומו של יום מכפר שבהזכרת מילה כל שהיא מקדשת היום הזה ואפילו המילה הפשוטה ביותר 'כיפור' כבר מתכפרים לו עוונותיו. כי גדול הוא השפעת כח הדיבור ומילה קדושה זו תבער בתוכו ותלבה את נשמתו לחזור למוטב ונעשה בתוכו רושם עמוק מהדיבור שדיבר.

וזהו עיקר תכלית המצוות להגיע על ידם לאהבת ה' ולקירבה יתירה בעבודתו. כדוד המלך שאמר (תהילים ע"ג כ"ח) "ואני קרבת א-להים לי טוב". וכפי שמספרים על רבי לוי יצחק מברדיצ'וב זצ"ל, שזכה לאחר יגיעה מרובה להשיג אתרוג מהודר בדמים מרובים מאוד. והנה בבוקרו של חג הסוכות שכבר נכספה נפשו לקיום המצוה רץ הרב במהירות עצומה אל הסוכה ובהתלהבות קודש ביקש ליטול את האתרוג המהודר, אך לפתע נפל האתרוג ונפסל עוד קודם שבירך עליו...

כך הוא גם בחג הסוכות ואף עוד קודם לכן בזמן עשיית הסוכה ובנייתה והעסק בארבעת המינים והטורח בקנייתם, די בהזכרת השם 'סוכה' או בהזכרת ארבעת המינים וכבר אהבת ה' תבער בתוכו להתקרב אל תורתו ומצוותיו. והוא מתקדש ומיטהר בעצם הזכרת מילים קדושות אלו. כי יש בהם השפעה לטובה על האדם והם פועלים את פעולתם בתוכו.

הרב לא איבד את עשתונותיו ואמר, רבש"ע רצונך שנעבוד אותך מתוך שמחה ונתקרב אליך, א"כ מה יתן ומה יוסיף אם אכעס על עצמי ואהיה עצוב. יהי רצון מלפניך שיחשב לי כאילו קיימתי את המצוה כהלכתה. ובאמת וודאי שיחשיב לו הקב"ה כאילו קיים את המצוה כי המטרה והתכלית מקיים המצוה אכן הושגה שהרי זכה הוא מחמת המצוה להתקרבות אל ה' ועבד אותו בכל לב. ועבודה זו הייתה מתוך שמחה שהרי לא נתן לנפשו להיות בצער על אשר קרה, וזוהי עבודת ה' מאהבה שמעלתה גדולה מאשר עבודה מיראה.

ואף בשעת קיום המצוה על ידי נענוע ארבעת המינים אבריו מתקדשים. וכמו שאמרו חז"ל הלולב דומה לשרדה. האתרוג דומה ללב. ההדס לעינים. הערבה לשפתים. שבשעת קיום המצוה אנו מקדשים את אברינו שיהיו כולם קודש הלילולים אך ורק למען עשות רצון ה' ולשמור בהם חוקיו ותורותיו. והנה כבר עשינו זאת ביום הכיפורים וקידשנו את אברינו ביום קדוש זה. התפללנו בכל ליבנו אל ה' יתברך וקיבלנו ביום זה קבלות שאברינו יהיו קודש במשך כל השנה כולה לעבוד את ה' אלוהינו עבודה תמה. א"כ מדוע צריך שוב לקדש את אברינו בחג הסוכות על ידי ארבעת המינים?

ואם השגנו שני יסודות אלו, הרי שאנו בדרך הנכונה לקבל את התורה ולשמוח בה ביום שמחת תורה שבא מיד לאחר חג הסוכות. כי מי שיש בו עבודת ה' מתוך יראה ומתוך אהבה, הרי הוא כלי קיבול ראוי והגון לקבל את התורה. ויהי רצון שזאת התורה לא תמוש מפנינו ומפי זרענו וזרע זרענו במשך כל ימות השנה הבאים עלינו לטובה ולברכה אמן ואמן.

חז"ל אומרים שיש שני סוגי תשובה, האחת תשובה מיראה, והחשובה ממנו היא תשובה מאהבה. כי אינו דומה עבד המשרת את אדונו מתוך יראה ופחד, לעובד את אדונו מתוך

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 17:32 | 17:47 | 17:39 | 17:50

מוצאי שבת 18:43 | 18:45 | 18:43 | 18:45

רבינו תם 19:23 | 19:25 | 19:23 | 19:25

הילולא דצדיקיא

יג - רבי שאול אדאדי

יד - רבי יוסף צבי דושינסקי

טו - רבי מרדכי לייפער

האדמו"ר מנדבורנא

טז - רבי משה זכות

מח"ס 'רששי השמות'

יח - רבי בצלאל רנשבורג

יט - רבי יוסף משה עדס

מחז"ר ישיבת 'פורת יוסף'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפנקסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

למקנהו עשה סוכות

באחת השנים נתבקשתי לקבוע מזוזה בביתו של עשיר גדול בברזיל. כשהגעתי למקום נדהמתי לראות ארמון מפואר וגדול מימדים, שהיו בו למעלה משבעים (!) חדרים מרווחים, שהכילו את מיטב פלאי הטכנולוגיה המתפתחת ואת מגוון מכשירי החשמל המתקדמים ביותר בעולם.

ריהוט הבית היה מרשים במיוחד וכלל שטיחים יוקרתיים שהיו פרושים מקיר לקיר ונברשות בדולח שהשתלשלו מן התקרות בכל פינות הבית.

צמוד לארמון ניצבו שתי בריכות מים ענקיות שסביבן היו גינות פאר, ומדשאות ענק היו פרושות סביב לארמון.

כאילו לא די בזה - מכל עבר ניתן היה להבחין באנשי שירות שעמדו מוכנים לשרת את בני הבית ואת האורחים באדיבות רבה ובנימוסים מפליגים.

בעודי עומד משתומם למול הפאר הרב - ניגש אליי בעל הבית, נתן בידי מזוזה אחת ויחידה וביקש ממני לקבוע אותה בבית.

"לבית גדול כל כך אתה זקוק לעשרות

מזוזות, מזוזה עבור כל חדר" אמרתי לו. בעל הבית לא התבלבל ואמר שברשותו מזוזה אחת ולא יותר.

"ובאיזה חדר ברצונך לקבוע אותה?" שאלתי אותו.

העשיר התלבט מעט ולאחר מחשבה אמר: "אני מעוניין שכבוד הרב יקבע את המזוזה בפתח המרתף שבקומת הקרקע".

התפלאתי מאד ושאלתי: "מדוע תקבע את המזוזה בפתח המרתף ולא בדלת הכניסה המרכזית של הבית?"

בעל הבית העשיר ענה לתומו שבמרתף מונחת הכספת שבה צבורים כל כספו, הונו ורכושו, והוא חפץ שהמזוזה תגן על כל אלו.

צער גדול עלה בלבי על הריחוק הנורא שלו מהאמת הצרופה, ובפנותי אליו אמרתי:

"כל המחשבה הזו שלך - בטעות יסודה. אתה חושב שתחיה בבית זה לנצח נצחים, אולם אתה טועה. ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה" (תהילים צ, י). בבוא יומך לא תיקח איתך דבר מכל מה שרכשת, ורק המצוות והמעשים הטובים ילוו אותך לעולם העליון. צר לי על כך שאתה מבקש להשתמש במזוזה הכתובה בשמו של הקב"ה כדי לשמור על רכושך, במקום

שתשתמש בה לשמור על הרוחניות שלך". כך אמרתי ליהודי העשיר, ועוד הוספתי:

"ראה עד כמה היטיב עימך הבורא והעניק לך עושר וכבוד. במקום שתכיר לו טובה ותזדך לו על כל אלו בקיום המצוות, אתה מתרחק ממנו ומוסר את נשמתך לידי יצרך הרע באופן מוחלט".

באותו מעמד הסברתי לו שעל יעקב אבינו נאמר "ויבן לו בית ולמקנהו עשה סוכות" (בראשית לג, יז). הסוכות מסמלות ארעיות, אי קביעות, חיים באפן זמני. במעשה זה יעקב לימד אותנו על ההתייחסות הזמנית שלו למקנהו ולרכושו הרב שהיה ברשותו. לעומת זאת לנשמתו הוא בנה "בית", משכן קבוע ומבוסס, מתוך חיבה וקרבה יתירה לקב"ה.

"ואתה" פניתי לעשיר ואמרתי לו "הפכת את היוצרות. את העיקר עשית טפל, ולטפל נתת חשיבות של עיקר. במקום שתשתמש בכספך הרב ובחכמת הטכנולוגיה שהקב"ה שלח לעולם - לעשיית מצוות, אתה משקיע את כל הונך בצבירת הון נוסף".

למרות שעשיר זה נמנה על תומכי מוסדותינו שוחחתי עימו בעזות שבקדושה מתוך כוונה "לשם שמים", ותפילתי הייתה על שפתיי שהדברים יחדרו ללבו והוא יזכה לתקן את דרכיו במהרה.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"וידבר דוד". (שמואל ב, כב)

הקשר לפרשה:

בהפטרה מסופר על שירת דוד המלך ע"ה, שהוא מענין הפרשה שבה נכתבה שירת משה רבינו ע"ה.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

אוי להם אוי לחייהם

בסוף התפילה אומרים: "א-להי, נצר לשוני מרע" ואחר כך אנו מבקשים: "פתח לבי בתורתך", דאי לאו הכי אין התורה נחשבת לכלום. וכמובא בזהר הקדוש (פ' פקודי), שברוח רעה זו תלויים כמה שהם ממונים לאחוז בדיבור רע שהוציא אדם מפיו, ואחר כך מוציא מלים קדושות. אוי להם, אוי לחייהם, אוי להם בעולם הזה, אוי להם בעולם הבא. מפני שאותן רוחות טמאות נוטלות אותה מלה טמאה, וכאשר מוציא האדם אחר כך מלים קדושות, מקדימות אותן הרוחות הטמאות ולוקחות לאותו דיבור טמא ומטמאים לאותו דיבור קדוש.

בטוב טעם

טעמי מנהגי ישראל

הנשים פטורות ממצות סוכה ונטילת ארבעת המינים.

הטעם לכך שהנשים פטורות מכל מצוות עשה שהזמן גרמא, מכיון שהן ברשות בעליהן והן משועבדות לבעל לעשות מלאכתו וצרכיו, ולכן התורה פטרה אותן מכל המצוות שהזמן גרמא.

וגדולה מזאת מצאנו שהשם הגדול הנכתב בקדושה ובטהרה - נמחה על המים בכדי להטיל שלום בין איש לאשתו.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מעלת הצדיקים

"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי".

(דברים לב, א)

הנה יש לעורר ולשאול על לשון זו של הפסוק, מדוע כתוב על השמים לשון האזנה כדכתיב "האזינו השמים", ואילו על הארץ נאמר לשון שמיעה כדכתיב "ותשמע הארץ".

ובטרם נשיב על שאלה זו נקדים ונאמר שכפי הידוע ישנו הבדל בין האזנה לבין שמיעה בעלמא.

האזנה פירושה הקשבה מתוך מאמץ וריכוז.

כאשר אדם רוצה לשמוע דבר מה מבלי להפסיד אף מילה, ניתן לומר שהוא מאזין לנאמר בקשב רב. לעומת זאת בשמיעה אין הדבר כן, היות ובכדי לשמוע מספיקה שמיעה כבדרך אגב מבלי להיות מרוכזים מאוד.

ונראה לבאר שהצדיקים הם בבחינת שמים, כיון שאין להם כל קשר לגשמיות, ופשוטי העם נקראים יושבי הארץ.

הצדיקים קשורים לשמים, לרוחניות, בעוד שאנו הקטנים מקום מושבנו בארץ. ובכדי שהצדיקים ישמעו את יושבי הארץ, עליהם להאזין לנו בקשב רב, וזאת משום ניתוקם מהנעשה עלי אדמות.

משה רבינו ע"ה פונה אל הצדיקים יושבי השמים ואמר להם - בואו והתקרבו לארץ, האזינו לאלו הדברים ותהיו עדים להם, שהרי הצדיקים במיתתם קרויים חיים (ברכות יח, א) ועל כן יכולים הם לשמש כעדים.

כשהייתי במסע באוקראינה אשר במהלכו ביקרתי בבתי כנסת ובקברות צדיקים, נוכחתי לראות שצדיקים וגאוני עולם אשר שמעם יצא למרחוק, קבעו משכנם בתוך בתי כנסת קטנים ופשוטים למראה.

ולמרות שהיינו מצפים שצדיקים מפורסמים אלו יבנו לעצמם בתי כנסיות גדולים ומפוארים, הם מצידם הסתפקו במבנים קטנים ופשוטים, וזאת משום שלא היתה גאוה בליבם. ככל שהתקרבו המה לה' אלוהיהם, הם הכירו בעוצמתו וגדלותו, ומנגד חשו עצמם כקטנים מולו. משום כך צדיקים אלו לא חיפשו מקום מהודר להתגדל בו, אלא כל רצונם היה לעבוד את ה' מתוך ענווה וצנעה ולהמליך את ה' עליהם.

ולאותם צדיקים ופרושים שהיו רחוקים כל כך מן הגשמיות, קורא משה רבינו ע"ה ממקום מושבם בשמים לרדת ולהאזין לדברים הנאמרים בארץ, להיות עדים בנו יושבי האדמה שאכן אלו הם הדברים ואין דרך להימלט מהם.

אמרי שפר

מדרשי חז"ל על פרשת השבוע

מונע קטרוגים

"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי". (דברים לב, א)

מה ראה משה לקרוא לשמים ולארץ בשעת פטירתו?

אלא ללמדך שקרא אותן לצוותן על עצמו, אמר להם; הרי גזר הקדוש ברוך הוא עלי שאמות, תנו דעתכם היאך תהיו מקבלים אותי בכבוד, שתהיו מסתכלים כמו שאני חי ומדברים אותי דבר תורה לעולם.

האזינו השמים, שכבר אמרתי לכם, העידותי בכם היום, תנו דעתכם שלא תהיו מקטרוגים על ישראל, אלא כך תהיו סבורין כאלו אני חי ומבקש עליכם רחמים.

("מדרש רבה")

יצירה מושלמת

"הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול"

צדיק וישר הוא" (לב, ד)

"הצור תמים פעלו" - הצייר שהוא צר את העולם תחלה וצר בו את האדם, שנאמר וייצר ה' אלהים את האדם.

"תמים פעלו" - פעולתו שלמה על כל באי העולם, ואין להרהר אחר מידותיו אפילו שינוי של כלום. אין באחד מהם שיסתכל ויאמר; אילו היו לי שלש עינים... אילו היו לי שלש ידיים... אילו היו לי שלש רגלים... אילו הייתי מהלך על ראשי... אילו היו פני הפוכין לאחורי כמה היה נאה! "כי כל דרכיו משפט" - יושב על כל אחד ואחד בדיו ונותן לו מה שראוי לו.

"אל אמונה" - שהאמין בעולם ובראו.

"ואין עול" - שלא ברא בני אדם להיות רשעים אלא להיות צדיקים.

"צדיק וישר הוא" - שהוא מתנהג בישרות עם כל באי העולם.

("ילקוט שמעוני")

קנויים לו בגורל

"הלא הוא אביך קנך". (דברים לב, ו)

הלא הוא אביך קנך - הוא שקנה אותך. כמו שמצינו בפרקי רבי אליעזר כשבא הקדוש ברוך הוא לבלבל דור הפלגה, אמר הקדוש ברוך הוא למלאכים שרי כל האומות בואו ונטיל גורלות למי יעלו האומות אומה לכל אחד ממנו ואיזה יעלו לחלקו, הטילו גורלות ונפל ישראל לחלקו של הקדוש ברוך הוא. כדכתיב "בהנחל עליון גוים", וכן הוא אומר "כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו".

לכך קראם הקדוש ברוך הוא לישראל חלף שאר אומות, והוא שאמרו חכמים "ישראל קנין אחד", וזהו "הלא הוא אביך קנך".

("מדרש תנחומא")

ואני לא הייתי עוברת מצוותיך. ותקבל ברצון את תפילתי ואת תחינתי שלא אמות מסיבת העובר ומסיבת הלידה. והושיעני שתהא הלידה בנקל ובנחת ולא בצער ולא בקושי, ולא תהיה לי ולולד שום נזק, כי אתה האל המושיע".

אתרוג דומה ללב

סגולה נוספת באתרוג, מביא הרב "כף החיים" סופר (תרסד, ס) בין יתר סגולות ארבעת המינים: "והאתרוג עושין אותו מרקחת בסוק"ר אחר החג, להעלותו על השולחן בליל ט"ו בשבט - ראש השנה לאילנות - בכלל הפירות שיברכו עליו מאנשי הבית, איש או אשה. ומה גם אם היא הרה ללדת. וגם ליתן ממנו למקשה לילד, שאומרים שהיא סגולה שתלד בריוח ולא בצער ויצא הולד בר קיימא לחיים טובים ולשלום כשאוכלת ממנו באותה שעה.

יש אומרים, שאכילת האתרוג של מצוה, יש בו סגולה נפלאה לעקרות שלא זכו להיפקד בזרע של קיימא. ובענין אחר: אכילת אתרוג אחרי סוכות הוא סגולה לחולי לב, שיהיה להם לב בריא וחזק. סימוכין לסגולה זו יש שמצאו בדברי ספר החינוך שכתב שארבעת המינים מכוונים הם כנגד איברי האדם, והאתרוג מכוון הוא כנגד הלב.

המעשה הבא שמקורו במדרש רבה מצוטט בפירושו של רש"י למסכת סוכה (דף מו:): מעשה בחסיד אחד שנתן דינר לעני והקניטו אותו וברח ולא היה לו ממה להתפרנס. בשביעי של ערבה הלך ושמט אתרוגין מיד התינוקות, כמו ששנינו "מיד התינוקות שומטין לולביהן ואוכלין אתרוגייהן". והיה אותו חסיד עובר בספינה דרך כרך אחד, והוצרכו לבית המלך לאתרוגין דמצוה - לרפואה, ומכרן ביוקר גדול וחזר לביתו...

ועוד בענין האתרוג: בספר "משמרת שלום" מובא שטוב לאכול מהאתרוג ביום שמיני עצרת, לפי שאתרוג בגימטריא תורה'...

מלבד האמור בסגולות ארבעת המינים, מובא באחרונים שיש נוהגין לתלות נוי סוכה צלוחית שמן זית המיועד לנר חנוכה. והקנבוס בו כורכים ושומרים על האתרוגים שנטל לברכה בימי חג הסוכות, קודש הוא ואסור להשתמש בו לצרכי חול. ומנהג טוב להולכים בתמים לשמור על הקנבוס הזה ולשזור ממנו פתילות לנר חנוכה.

רבי יצחק אבוהב זצ"ל בספרו "מנורת המאור", מציין שעל ידי שנטלין ערבה משיירי הערבה החבוטה של הושענא רבא - הרי זה סגולה להצלה כל השנה. "ושמעתי שיש בה סגולת שמירה למתכוין בה בסכנת דרכים, והכל כפי כושר מעשיו וטוב כוונתו".

ב"ספר המידות" לרבי נחמן מברסלב זצ"ל, מביא כמה מעניני סגולת ההושענא:

מי שרוכב על סוס וכדומה, יוליך עמו ההושענות, וכמו שרמזו בפסוק "לרוכב בערבות" וכו'. עוד כתב שהושענות חבוטים מסוגלים הם לבטל את הפחד.

ועוד מעניני הדרך: בספר "ליקוטי צבי" (עניני תפילת הדרך עמ' לז) כותב כך: קבלה שמאוד מסוגל ליקח עמו לדרך ההושענא שלו, או שלפחות יידע בברור באיזה מקום מונחת, ובשעת סכנה ח"ו יזכיר 'אני והו הושיעא נא'.

רבי מאיר שמחה הכהן זצ"ל מדווינסק, בעל "אור שמח" היה מחלק משיירי הערבה שלו לחיילים היהודים שגויסו לשורות הצבא, ומעידים שכל מי שנטל ממנו ערבה - ניצל בזמן המלחמה בניסים גדולים וחזר לביתו בריא ושלם.

כך גם מעיד רבי אברהם אדאדי זצ"ל בספרו "ויקרא אברהם" על אמיתות סגולת ההושענות: "וכל לגבי דידי, בהיותי בתוך הים שהיו עימי ד' מינים, ראיתי פלאות בזה כשקם הים מזעפו. וכן בחתיכת מצה ממצה שהיא שמורה משעת קצירה".

על דרך הרמז, מצאו דורשי רשומות שמילת "ערבה" עולה במנין גימטריא "זרע". ומכאן כתב בספר "ליקוטי מהרי"ח" שסגולה למי שאין לו ילדים, שיבשל את ההושענות וישתה את המים ויזכה לזרע של קיימא.

נשים המעוברות - מובא בספר "אלף המגן" (תרס, ו) - נוהגות ביום הושענא רבא לאחר התפילה, כשהבעלים באים לביתם, ליטול הפיטם של האתרוג ונותנים מעות לעניים שהקדוש ברוך הוא יציל אותה ואת העובר ממות - והטעם, דאיכא מאן דאמר דעץ הדעת שאכל אדם הראשון, אתרוג היה.

נוסח התפילה מובא בספר "מועד לכל חי" לרבי חיים פלאגי זצ"ל:

"רבונו של עולם. גלוי וידוע לפניך דבשביל שאכלה חוה מעץ הדעת, גרמה בחטאה להביא מיתה לעולם וחבלי יולדה, ואם אני הייתי שם באותו זמן לא הייתי אוכלת ממנו, ולא הייתי נהנית ממנו מכל וכל, כשם שלא רציתי לפסול אתרוג זה בכל ימי החג שעברו. ועתה שפסלתי אותו בשביל שנגמרה מצוותו,

הרבה הפליגו בספרים הקדושים בסגולות ענינים של ארבעת המינים, בעידן חג הסוכות ובמהלך כל ימות השנה כולם כסגולה נפלאה לשמירה בדרכים, לזכות בזרע של קיימא לעבודתו יתברך ועוד שלל סגולות נפלאות השמורות לעושי רצונו יתברך, עליהם ועל מקצתם נעמוד בעזה"י בקצירת האומר.

מכיון שאמרו חכמים הואיל ונעשה בהם מצוה אחת, יש לעשות בו מצוה אחרת - מובא בהגהות מימוניות (הלכות לולב פרק ז) שהיה ריב"ק נוהג לתקן מן העצים (ערבות) קולמוסים לכתוב בהם ספר תורה. ומן ההדסים, כתבו האחרונים שאנשי מעשה להצניע אותם להריח בהם בהבדלה של מוצאי שבת, משום חיוב מצוה.

בספר "ארחות חיים" מעתיק בשם הרב "יפה ללב", שמנהגם ביום הושענא רבא אחר התפילה ליקח הלולב כשהוא קשור עם הדס וערבה ולהניחו על גבי פתח הבית שהוא יושן בו לשמירה עד הפסח, ובערב פסח לוקחין אותו להשליכו מחציתו בבוקר אל תוך שריפת החמץ ומחציתו לתוך התנור שאופין בו את מצת המצוה.

יש שנהגו לזרוק את ההושענות מעל גבי ארון הקודש בבית הכנסת. בספר "דרכי חיים ושלום" מקפיד מאוד שלא יזרקו את הערבה על הארץ או על ארון הקודש, כיון שהוא בזיון שמות הקדושים". כך גם מצדד בספר "מועדים וזמנים" שהמנהג לזרוק את ההושענות ע"ג ארון הקודש, לפי שבמקדש היו זוקפים את הערבות על גבי המזבח, ולרמוז זה אנו מניחים ההושענות על גבי ארון הקודש שהוא במקום מזבח בזמן הזה.

סגולת הערבות

בספר "מטה אפרים" מצטט את לשונו של הרב "סדר היום" שכתב: "במוצאי יום טוב יקח הלולב עם מינים וישמור אותו במקום מיוחד, יהיה לו למשמרת, יראה אותם ויזכור ויזכה על ידם להניצל מכל צרה. ואל ישליך ויזרוק אותם לאשפה אחר שהם רומזים לענין גדול ואין לנהוג בהם מנהג בזיון".